

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 ft — Félévre 2 ft — Negyedévre 1 ft. Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttér petit sora 30 kr.</p>
--	---	---

Csongrád veszedelme.

„Megnehezült az idők viharos járása felettünk. . . .“

Sok, nagyon sok gyászos emlékű napja van már Csongrádnak. Ne menjünk nagyon messzire vissza, csak másfél évtized történetét idézzük föl emlékünke és előttünk vannak a szenvedés és pusztulás sötét napjai. 1876-ban, midőn a haragos Tisza folyó iszapos hullámai takarták el nem csak határunk nagy részét, de a város egy harmada is romokba dült és a polgárok csendes hajlékában a betört folyó vize ütötte föl tanyáját! 1879-ben, 1881-ben és utóbb 1888-ban, midőn kétségbe esett erővel küzdöttünk a létért, s habár a várost sikerült is az ostromló áradat ellen megvédelmezni, de határunk két ízben is eluszott és a védekezés temérdek pénzt emésztett föl, küzdve küzdöttünk és bizva reméltünk, hogy megbünhödtük már a mulat! Nem! a haragos ég nem elégedett meg a kipróbáltatás rémes napjai-

val, nem szüntette még meg csapásait, ostoroz, sujt, büntet még most is bennünket!

Augusztus 23-ika, szomorú napja Csongrádnak, föl van már jegyezve a város történetének gyászlapjára. Habár nem ígért is szőlőnk nagy termést, de közép termésünk lett volna, sőt a bőtermésű gyümölcs pótolta volna a szőlőt és most nincs semmi. A borzasztó jégverés, mely 3000 cat. hold szőlőnket — alig 5-6 hold kivételével — tönkre tette s ezen kívül még a határ egy részében a bőtermést ígérő dohányt és kukoriczát, a még lábón állott kölest földig elpusztította, több mint fél millió forint kárt okozott.

A rettenetes viharok előjele volt a tikkasztó, égető nap, a mint mondani szokás, a nagyon megszorult meleg. De nem mertünk még gondolni sem arra a mi bekövetkezett, hogy augusztus utolsó hetében ily jégverés pusztítsa el összes szőlőnket.

Délután 5 óratájban tört ki a bős vihar, mely edzett, erős, nagy

fákat derékon tört ketté s helyéről messze eldobta azokat; a gyümölcsöt lesodorta a fáról s a nyomban patogva és recsegve zuhogó jég kegyetlenül verte le tőkéről a szőlőt, száráról a kukoriczát s foszlánnyá, rongygyá szakgatta a szokatlanul bő termést ígérő dohányt. Mintegy félóránig hullott a különböző nagyságú jég (volt közte tyuktojás nagyságú is) és bevégezte a kegyetlen rombolást! Ugy néznek ki szőlőnk, mint november végével: nincs rajtok levél se. A vesszők nagy részben elpusztulva s eltördelve szomoruan meredeznek az árván hagyott tőkén. — Másnap, hétfőn, a szőlőben volt a lakosság nagy része. Olyan gyászos temetőt is ritkán látni, mint a minő a szőlő! A sirás ki-ki hallatszott egy-egy garádon keresztül, hiszen hányan siratták télire valójukat!

A kisebb-nagyobb madarak nagy számban heverték a földön, a jég verte őket agyon. A vadgalambok nagy temetője volt a mámai rét, hol meg-

A „CSONGRÁDI LAP” TÁRCZÁJA.

A gyilkos fia?

(Beszély.)

Irta: **Krébecz József.**

I.

Gondosan ápolt, balsamillatot lehelő, nyíló virágok csoportja fölött; a pázsitos utakra hajló, örökzöld lombok rezgő levélkéi között, avagy a szabadtermészet, himes rét ölen játszó esti szellő vajjon mit susoghat oly édesen? Ki mondja meg, hogy nem a szerelemről?

Ott, ahol a liget lombjai átölelik egymást, a zizegő levélkek sűrűjéből előtörő síró dal nem a párját vesztett madárka végső sohaja-e? Avagy örömhanga nem árulja-e el, mennyire tud szeretni?

Késő estén, a messze pusztában fölsílanó pázsirtó mellett melázó ifjú sípjára vajjon mi varázsolja azokat a szívhez szóló, andalító hangokat? Ki tagadná, hogy nem a legisztább szív lángoló, üdvhozó szerelme? S vajjon, ha már elhalt az utolsó rezgés is sípjáról, nem libben-e tova édes álom közben ajkáról a kedves titkot eláruló hang?

Avagy van-e érző szív, melyet olyan kebel borít, mely soha nem jó hullámzásba,

melyen keresztül nem törhetnek a legmélyebb szerelem szívzaggató, fájdalmas hangjai? Hisz alig vala megteremtve az első ember pár, már is a legnemesebb érzelmeket — a szerelmet — csepegteté szíveikbe a bölcs Teremtő és azóta:

„A virágnak megtiltani nem lehet,
Hogy ne nyíljék, ha jó a szép kikelet,
Kikelet a lány, virág a szerelem,
Kikeletre viritani kénytelen.“

És mégis a szép Gizella hófehér, márvány arcán soha egy vonás meg nem jelent, mely érzelmében változást mutatott volna; sűrű, sötét ernyő pillái alatt azt a fekete szempárt csak egy reményt sejtető sugár sem világítja be soha; szabályos metszésű, csábos ajkai körül soha nem jelent meg a legrövidebb játszi mosoly sem; s az a legremekebb szobrot megszegyemítő kebel, melyre az ég homlokot ráhajtva, szivrepedésig ontani a fájdalom könnyűit, üdv leendett volna, az a kebel soha nem emelkedett jobban, sem azokra az édes, epedő szavakra, sem a kétségbeesés hangjaira, mik a lábánál fetrengő százak s talán ezerek ajkáról elhangzottak.

Pedig hányan voltak, akik naphosszat töltöttek az öreg Gömör Mihály ősnemesi kastélyában s bizonyosan nem tévedek, ha azt mondom, hogy nem az erkélyre kuszó

lugasok, sem a szemkápráztató, szép virágcsoportok, sötét, ábrándokba merítő lombzatok, sem a rózsaszedők kedvéért, mik a kastély kertjében oly varázsló harmóniába olvadtak, hanem, hogy meghozzák az áldozatot azon élszobor oltárára, ki mindezeknek éltetője, ki ezek között márvány arcával az üde pázsiton oly gyakran végig lebeg, oly nagyon illik közéjük s talán ezek királyofoje: Gömör Mihály egyetlen leánya, a szép Gizella.

S ha lerakták áldozataikat a szobor oltárára, eltávoztak, megtört szívet víve cserébe az áldozatért.

Az a szobor változatlan maradt. Pedig még sem lehetett ám az a szobor, az a márvány kebel érzéketlen! Ha voltak néha magános percei, órákig elmélázott egy pontra szegezve tekintetét; majd a zongora hófehér billentyűi közé mélyesztve talán még fehérebb ujjait, olyan síró, nyögdecslő hangokat varázsolta ki az érzéketlen aczélműrből, a milyent csak a megrepedésig érezni tudó szív képes a gyöngye izmokba önteni. És az a dal soha sem csapott át vigabba. Vagy a kert pázsitain végig haladva, a leg-sötétebb lombok árnyában folytatta ábrándjait, úgy hogy ez idő alatt nem ritkán csilagos ég vált fel a kék, napsugaras égből.

számlálhatatlan sok feküdt a földön; nem bírtak menekülni a gyilkoló zivatar elől, ott hullottak el.

E borzasztó vihar rombolása, a tetemes kár mit okozott, sok ideig fájdalmas emlékké lesz polgártársainknál, kik azonban a súlyo csapást jámbor, keresztény türelemmel viselik. Nem zúgolódnak az ég haragja ellen, hanem küzdenek, fáradoznak és dolgoznak tovább, hogy a súlyos, nagy veszteséget szorgalmas munkássággal helyre hozzák.

Meg is kell nyugodnunk a végzetben. Nincs más mint a folytonos küzdelem és munka egy szebb, áldásosabb jövőért.

Adja az ég mielőbb!

Szentes, 1891. augusztus 29.

T. Szerkesztő úr!

Alig egy éve annak, midőn az önöknél megjelent „Csongrád” című heti lap megszűnt és azzal együtt megszűntek azon botrányos állapotok, melyeket annak idejében, úgy az egyes hígadt gondolkozású egyének, mint az összes megyei sajtó, tarthatatlan állapotoknak nevezett. Akkoriban mi szentesiek a legnagyobb megbotrányozásunknak adtuk kifejezést, hogy miként létezhet Csongrádon két lap, melynek szerkesztői egyebet nem tesznek, mint egymást rágalmaznak — egymást piszkolják. Hivatkoztunk arra, hogy hiszen nálunk is két lap létezik és mind kettő más más irányban áll a szolgáltatásban s habár egyik- vagy másik, olykor-olykor, erősebb kifakadásokkal élt is, de azért a személyeskedést lehetőleg kerülték.

Ma azonban másként alakultak a viszonyok. Ma már önk még többet mondhatunk rólunk, mint mi mondhattunk annak idejében önökről. Ma önöknél szélesed van, még nálunk teljes erejéből dühöng a vihar, elannyira, hogy igen gyakran az istennyila is lecsap és megüti azokat, kik elég vakmerők a vihar okát keresni, vagy kik nem veszik magokat körül villámhárítóval.

Azt hiszem hogy olvasták önök, a „Szentesi Lap” 102 és 103 ik számát, ha olvasták,

úgy önöket sajnáljuk, magunk pedig pirulunk. Önöket azért sajnáljuk, mert biztosak vagyunk benne, hogy az étvágyukat legalább egy hétre elvesztették, mi pedig pirulunk azért, mert létezik Szentesen egy lap, mely az egyesek által elkövetett nyilvános botrányoknak annyira örül, hogy képes azt dobra útni, a botrány okozóját dicsőíteni és pártfogolni. De ez még mind semmi, mert hiszen mi itt Szentesen, de azt hiszem, hogy önök is odaát tisztában vannak azzal, hogy tulajdonképpen miért örül a „Szentesi Lap” a botrányoknak. Hanem az már valami, midőn a nevezett lap azzal gyanúsít néhány ur hölgyet, hogy a botrány megtörténte felett tetszésüknek adtak kifejezést. Ugyan kérem legyenek oly szivesek és ne higgyék el! Azt hiszem, hogy önök sem tételezik fel a szentesi művelt hölgyekről azt, hogy azok a mások gyalázatán örülnének. Azt hiszem hogy a cikk írója rövidlátó és így, a kávéházi szolgáló személyzetet nézhetette el ur hölgyeknek.

Hanem hát nem tűnt fel önöknek azon körülmény, hogy azok a bizonyos „pofoszkodó” urak elég óvatossá kikeresni a beteges egyéneket; mert még is különös az, hogy mind a két esetben, olyan egyének lettek megtámadva, kik fogyatékos egészségük miatt nem képesek magukat megvédeni a tetleges bántalmazások ellen. Véghetetlen kíváncsi vagyok megtudni, hogy Sima Ferencz ur miért kegyelmezett meg Hentaller Lajos országgyűlési képviselőnek és Lipsey Ádám lapszerkesztőnek! Pedig azoknak a hátán sokkal jobb ütés esett volna — mint a Dr. Bartha Kálmáné, mert mind a kettő elég széles háttal van megáldva. Az igaz, hogy Hentaller 48 as, és így valószínűleg Sima Ferenczet a 48-as elvek iránti tisztelet tartotta vissza. De, hogy került ki Lipsey Ádám Sima Ferencz adáz tenyerét, mert hiszen köztudomású dolog, hogy Lipsey nem 48 as hanem 67-es, tehát „pecsovics.” Ezt a rébuszt tessék megfejteni a t. szerkesztő urnak!*)

Egy dolog azonban még is különös. Ez pedig az, hogy mi köze mind ezekhez Zsilinszkynek. Ma már nem történik a megyében semmi botrány, melyért a „Szentesi Lap” mást okozna, mint Zsilinszkyt.

Ennek a magyarázata igen egyszerű; ugyan is: Sima és társai elhatározták maguk között, hogy uton útfélen botrányokat fognak provocálni csak azért, hogy ezek megtörténteért Zsilinszkyt tehessék felelőssé. Azt gondolják, hogy a kormány meg fogja unni a szentesi botrányos dolgokat és Zsilinszkyt

*) Már régen megfejtettük.

Szerk.

el fogja távolítani. No lám! ki hitte volna, hogy ezek a jó urak ennyire bárgyú gondolkozásúak. Vagy azt hiszik hogy a kormány nem ösmeri a t. urak ártatlan terveit! Ha azt hiszik, nagyon csalódnak.

Én egészen mást gondolok és azt hiszem, hogy a t. szerkesztő ur is azt gondolja. Én a szentesi botrányokból azt következtetem, hogy utóvégre csakugyan meg fogja unni a kormány, a szentesi botrányos állapotokat és kormánybiztost fog a nyakukra küldeni. Akkor tessék azután pofozkodni.

H.C.N.

— Tanügy. A közs. iskolaszék e hó 23-án d. u. tartotta e havi rendes ülését. Több fontos és népoktatási ügyünket különösen érdeklő tárgy intéztetett el. A polgári és elemi iskolák 1891-92 ik tanévi költségelirányzatát megállapította az iskolaszék. Nem akarunk az egyes címekkel külön-külön foglalkozni, csak a végösszegeket említjük meg. A polgári iskola bevételi címe 60 frtban, kiadási címe 5399 frt 70 krben, az elemi iskola bevételi címe (tandij, 5% os állami adó, alapítványi kamatok és haszonbér összegek) 3340 frt 79¹/₂ krban, kiadási címe pedig 15497 frt 25 krban állapított meg. Ezek szerint a polgári és elemi iskolák kiadása a bevétel levonásával 17496 frt 15¹/₂ kr, mely összeg fedezésére a magas állam által nyújtott majdnem 10,000 frt államsegély szolgál és ennek levonásával a községet mintegy 7500 frt terheli. Ezen költségvetés hozzájárulás végett a községi képviselőtestület elé terjesztetik.

Intézkedett az iskolaszék a szorgalmi idő megállapítására nézve is. A város belterületén létező elemi iskolákban a szorgalmi idő 9 hónapban, a tanyai iskolákban 8 hónapban állapított meg. *A tanulók beírása a község belterületi iskoláiban szeptember 20-án, a tanyai iskolákban október 1-én veszi kezdetét s ugyanekkor a rendes tanítás is megkezdődik. A polgári iskolában a tanév a tanulók beírásával szeptember 1-én veszi kezdetét.*

A szegény tanulók ruhával való segélyezésére 400 frtot tett folyóvá az iskolaszék. Kinevezte a bizottságot, mely a segélyezést eszközözi, egyuttal utasította, hogy a segélyezésnél első sorban a teljesen árva, szegény gyermekek veendőik figyelembe.

Az 1891—92 ik iskolai évre az iskolaszék kinevezte az iskola-látogatókat és még néhány folyó ügyet intézett el.

tot, vagy komor felhőket s ő alig vette észre; nem csoda — sirt.

Tehát mégis érző szívet takart az a márvány kebel!

II.

Igaz, hogy a hol legnagyobb a veszély, ott legközelebb a segítség; de én megfordítom s az is igaz, a hol legnagyobb a boldogság, ott legközelebb a veszély; mert akit az irigység, vagy bosszú ördöge bánt, nem talál nagyobb örömet, mintha a legtisztább boldogságot kegyetlen kézzel szétrobbanthatja s a boldogságuk romjain kesergők fájó könyvei táplálják pokoli örömét; gúnykacaj üli diadalát a megtört szívek roncsain.

Van-e nagyobb boldogság, mint két igazán szerető szívé, midőn gyanútlanul számlálják a perczeket, melyek után egyesülni fognak örökre?

És így Tölgyessy Arthúr az a boldog ifjú volt, aki pár hónap mulva a legszebb angyalt nevezhette magának.

És mégsem lett úgy . . . . .

Pedig őa szerették egymást a föllángoló első szerelem azon ártatlanságával, amelyent a képzelet is csak ritkán teremt.

Annál kínosabb lett a jövő.

Egyetlen fiú, öreg szülőinek támasza, öröme, büszkesége volt a fiatal Arthúr. Hát

még midőn eljegyezte magának a környék legkedvesebb leányát! Az öröm mint simítá le öreg arcaikról az öregség redőt!

S ezt a végtelen boldogságot tépte szét az a pár pillanat, melyen a bosszú ördöge uralt.

Tölgyessyné egyszerre rosszul lett s pár óra alatt itt hagyta a földi boldogságot.

Az orvos, midőn a hullát megvizsgálta, nem szólt senkinek, csak az ifjú Tölgyessynek s aztán gyorsan távozott. Többed magával tért vissza s kimondták az iszonyú vádat: mérgezés.

Nem sokáig kellett keresni, a bűnöst is megtalálták. A szakácsnő nem is tagadott semmit, sőt nagyon is sokat vallott s ez a vallomás tönkre tette azt a mérhetlen boldogságot, melytől már csak napok választák el az ifjú Tölgyessyt.

Az ősz Tölgyessynek szakácsnője szemébe mondta az iszonyú vádat, hogy ő adta a mérget, és óriási jutalmat, hogy a rettenetes tettet hajtsa végre.

S az öreg nem szólt semmit a borzasztó vádra, semmit; ijesztőleg bámult kissé maga elé s aztán összerogyott.

Nem is mentette többé magát földi bírák előtt. Kiszenvedett.

A szakácsnő pedig megmaradt az iszo-

nyú vád mellett s nem volt, aki megcáfolja s így Arthúr megmaradt, mint a gyilkosnak fia.

Szegény! ő maga sem tudta a valót; nem hitte, nem hihette, de nem volt, aki a fátyolt fellebbentett volna a szörnyű vád részleteiről s ő megmaradt a gyilkos fiának.

Mit tehetett? Elbucszott kedvesétől, a kivél már pár nap mulva egyesülnet — attól megvált — örökre.

Nem is látták őt többé soha!

A bosszú ördöge ülte orgiáit; gúnykacaj fakadt ajkáról; a pokoli mű teljes volt.

Azóta nem jelent meg Gizella ajkán a mosoly; azóta aludt ki a sötét szeméből a fény. Hej! pedig az a pázsitos gyeplő, az a rózsás erdő, azok a sötét lombok sokat tudnának regélni a forró kebelről, honnan a szőke fiú ifjú a csillagos menybe látott s azokról a csábos ajkáról elröppendő édes szavakról, s. t. b.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

— augusztus 23.

— **Dr. Cicatricis Lajos** főszolgabíró urat, ki ez idő szerint mint tart. tüzér-tiszt-helyettes fegyvergyakorlaton Nagy-Szebenben tartozkodik, névünnepe alkalmából a jár. főszolgabírói hivatal tisztviselői, Csongrád város előljárósága és a polg. iskola tanári kara szívélyes hangú távirati üdvözlésben részesítették.

— **Uj kir. végrehajtó.** Az igazságügyminister Gróf Károly szegedi kir. kincstári ügyességi díjokat a helybeli kir. járásbíróhoz végrehajtóvá nevezte ki.

— **Országos vásárunk** f. hó 25-én, kedden vette kezdetét és szerdán fejeztetett be. Daczára a szokatlan vásári napnak — nem vásárnap mint eddig, hanem az illető napon volt megtartva — elég népesnek mondható. Egyes tárgyak meglehetősen kelen dőségnek örvendtek és jó áron adtak el. Meglátszott népünkön a vasárnapi borzasztó jég hatása, sokan visszatartattak a tetemes kárt előidézett jégverés által a bevásárlástól. A vásári közönség kedden a vendéglőkbe is betekintett, hol azonban a helybeli fiatal munkás osztály nem jelen, dícséretükre legyen mondvá dolgoztak.

— **A mult vasárnapi vihar** oly borzasztó volt, hogy ehhez hasonló nagy viharra még a legöregebb emberek sem emlékeznek. Valóban szomorú látványt nyújtanak a szőlők; nem csak a fürtöket verte le a jég, hanem sok helyen még a vesszőket is. De a gyümölcs fáknak is rettentő pusztítást tett, amennyiben azokat vagy tövestül együtt kicsavarta, vagy derékon ketté törte. A jég és vihar központja, lapunk szerkesztőjének szőlőjétől az erzsébeti szőlők között és a haleczok között dult. A nevezett helyek elszomorítónak néznek ki; úgy annyira hogy aki a vihar után megsemmelt, könnyező szemekkel hagyta ott a szomorú helyet. Borzasztó pusztítást vitt véghez a vihar Eder János ur szőlőjében, hol 20—30 éves fákat részint kicsavart — részint ketté tört. Ama szép, árnyas vadgesztenyés hol Dr. Szivák Imre képviselőnk annyira szeretett tartozkodni, ma már nincs. Azt a benyomást teszi a szemlélőre, mintha ágyukkal lötték volna össze. Hogy mily rendkívül ereje volt a viharnak, mutatja az, hogy a nevezett helyen, körülbelül egy méteres átmérőjű tölgyfát derékon ketté tört és az óriási magasságú vadgesztenye fákon keresztül, az épület elé dobott. Kérdeztünk öreg embereket, kik azt mondták, arra még nem volt eset, hogy az egész szőlőhegyet elverte volna a jég, mert az párszáz évvel ezelőtt járt és ha meg is történt, hogy a szőlők egyes részét elverte, de általában soha sem. Nekünk még ezt is meg kellett érnünk.

— **Az új harang felhuzása** tegnap d. u. minden baj nélkül, szerencsésen megtörtént és csak 25 percet vett igénybe. A plébános úr a néző közönség közé a toronyból jócskán szórta az apró pénzt. Szedte is a gyereksereg és még most is szedné, de már nem hullik. Vasárnap reggel megszólal az új harang a hívek örömeire.

— **Egy csongrádi szocialista Félegyházán.** M. K. helybeli iparos panaszt adott be a kir. járásbíróhoz Risztics félegyházai rendőrbiztos ellen személyes szabadság megsértése miatt. Panaszában azt adta elő, hogy f. hó 20-án átrándult a bucsúra azon szándékkal, hogy egyuttal rokonait is meg fogja látogatni. A városház téren találkozott egy régi ismerősével és megállt vele beszélgetni. Egyszer csak oda lépett Risztics ur és felszólította, hogy azonnal távozzék. Ő azonban Risztics ur felhívásának eleget nem tett. Ekkor Risztics ur elfogatta és a dutyiba záratta, honnét csak délután 5 órakor bocsájtotta szabadon. A helybeli kir. járás bíróság áttette a panaszt, a félegyházai kir. járásbíróhoz. A félegyházai kir.

járásbíróság rögtön kihallgatta Risztics rendőrbiztos, ki azt adta elő, hogy M. K. ur korántsem oly ártatlanul beszélgetett barátjával, hanem egy nagy csapat munkásnak hirdette a szocialis tanokat; egyuttal izgatta őket, hogy ne hagyják magokat, hanem Csongrád példájára tartzanak össze és alakítsák a „Munkás egyletet.“ Mi sem természetesebb, minthogy ezek után a szocialis tanok prófétáját Risztics rendőrbiztos nyakon csipte és a hűvösre tette. Ezen erélyes fellépéséért Risztics ur nem hogy büntetést érdemelne, hanem ellenkezőleg dícséretet. Csak azt jégyezzük meg, hogy M. K. ur nagyot hazudott akkor, midőn a félegyházai munkások előtt, Csongrádra hivatkozott; mert nálunk a szocialismus mielőtt tért hódított volna, alaposan kikorbácsoltattott. Egyuttal felhívjuk a helybeli rendőrbiztos ur figyelmét, hogy nálunk is van még egy—két többnyire idegen helyről bevándorlott „két lábú tollatlan jó madár,“ kik sutytyonba aknamunkát folytatnak a szocialismus érdekében. Ha oly erélyesen fog eljárni Turcsányi rendőrbiztos ur, mint a félegyházi, akkor az illető nemzetközi „honfiak“ — mielőbb hurokra kerülnek.

— **Vásári történet.** Sem helyet, sem személyeket nem említünk, hadd maradjon titokban. — Betér egy bor-pálinka mérésbe négy szál tömörkényi legény, ittak, iddogáltak, eszükbe sem jutott, hogy a csongrádi szőlőket elverte a jég. De hát a jébből is megárt a sok; addig hajtogatták a fellite-reseket, hogy nem voltak már szabad urai akaratuknak, az az elszabadult bennük az ördög és kö-főszkődni, majd meg gorombáskodni kezíttek a nem herculesi erejű vendéglőssel Bizony, könnyen elbánt volna a négy vitéz a gazdával és segédjével, de véletlenül oda érkezett a háztulajdonos úr, a kinek egyébb dícséretreméltó tulajdonságain kívül nagy előnye az, hogy igen erős ember. Látva a tömörkényi elszánt csapat az új segítséget, összebeszélés nélkül csak egyenesen ennek rohantak és már-már övök volt a győzelem, midőn a házi ur egy pillanattal alott kiosont kezeik közül, de nem azért, hogy vissza ne térjen. Ideje se volt a helyzetet uraló tömörkényi csapatnak egyet is fújni, midőn esihel-puhe, hátát, fejét tapogattja, mindegyiknek egy maga a házi gazda. Szégyen a futás, de hasznos. Esz nélkül rohant kifelé a csufosan elvert csapat, nem a doktor úrhoz vízi-reportért, sem a rendőrbiztos úrhoz panaszt emelni, hanem haza, visszatekintés nélkül Tömörkényre, hol azt hisszük — nem dicsekedtek a v a s á r í á v a l.

— **Rablás.** Valóságos gunyolódás a sorstól az a hallatlan és majdnem hihetetlen dolog, hogy cigányokat is megraboljanak. Pedig ez megtörtént vagy legalább is megtörténtnek valja az a három agyba-főbe vert, vérbe fagyva hagyott szárnalmas cigány, kiket a városház hűvösén lehet látni. Úgy adják elő a dolgot, hogy megtámadták őket a vérbeliak és elrabolták tőlök azt a kis czókmókot, mi egy cigány családnál található. Nem állt ugyan egyébből az egész rablott tárgy, mint egy gebéből, egy pár rongyból — de ez volt nekik mindenük. Védhették magukat szegények, legalább is azt mutatja az a néhány súlyos seb, mi látható midegyiknek fején és többi testrészükn. A rabló cigányokat nyomozzák.

— **Különös párbaj.** Másként nem nevezhetjük azon párbajt, mely Szentesen f. hó 26-án reggel folyt le Székely László és Toth Kálmán között. A párbajra Toth Kálmán és Bánfalvi Lajos közt felmerült tetleges bántalmazási ügy adott alkalmat. A párbaj végleges feltételei voltak egyszeri golyóváltás és ennek eredménytelensége esetén kardra, első verre. A pisztoly párbaj meg is történt, azonban a mi „különös“, a karddal való folytatástól a felek elállottak. Ugyan miért?..

— **Vásári zsebmetsző.** Nem a legjobb vásárja volt Táncesz Adolf helybeli késes mesternek, csak nagy nehezen vert össze 8 frtot osztrák és magyar értékben. A mester úr a mint hogy illik, az egész összeget átadta az asszonynak. Az asszony pedig zsebre tette. Nem kerülte ez ki egy érdemeken gazdag „zsebmetsző“ figyelmét, megsemmel hagyta melegedni a pénzt, hanem azon frissen átszármasztatta a maga zsebébe és azzal megugrott oly gyorsan, hogy máig is „bottal ütök a nyomát.“ Ebből csak az a tanúság,

hogy legjobb helye van a pénznek annál, ki szerzi.

— **Eljegyzés.** Pap Sándor helybeli csendőr őrsvezető f. hó 23-án tartotta eljegyzését Kozák György hajdú-doroghi földbirto-kos kedves leányával Mariskával — Szentesen.

— **Kelta régiségek** jöttek napfényre csongrádi belváros Bökény-felőli részén, Masz-lag J. udvarán, az u. n. (pogány-vár helyén.) Az érdekes leleteket bronz vésők, sarlók, rögök s más eszköz-töredékek képezik, melyek bronzkori öntő műhely maradványa egy nagy agyag edénybe lettek elrejtve tulajdonosa által az akkori háborús világban. A lelhelyen Farkas Sándor rendszeres ásatást kezdett meg a leguagyobb reménnyel.

— **Az ipartestület** előljárósága ma d. u. 5 órakor hivatalos helyiségében, rend-kivüli vál. ülést tart, melyre a testület kebe-lébe tartozó összes bőriparosok is meghivatnak.

C S A R N O K.

Románcz.

Valahol távol, messze vidéken
Hallottam egy dalt, valaha régen:
Szerették egymást egy ifju s egy lány.
Szerették egymást óhajtvá, sejtve,
Egymásért titkon égve, epedve,
De egyik se hordta szívét ajkán.

A lány imádvá, körül rajongva
A bókok ezrét ünva fogadja
S csak ifjára gondol, érette ég.
Halovány arca szívébe zárva,
Hozzá szövődik legszebbik álma...
Véle bár sohase szólhata még.

Sorsától úzve, hányatva-vette,
Nehéz tusában, gond közepette
Szívéből szorit az ifjú erőt.
Ihlett perczében Róla zeng lantja,
Nevét foglalja imába, dalba,
Szólani bár sohse halhatta őt.

S így epedének, ámde hiába,
Egymásra hiven, hasztalan várva
S múltak az évek, hosszú esztendők.
Egyre hervadtak, végre meghaltak,
A végórán is egyet gondoltak
Egymással bár sohse beszéltek ők.

Vejtkó Pál.

A mi kalapunk.

Nem tudom feltűnt-e valakinek de én nekem magamnak nagyon feltűnő, hogy egy idő óta az én kenyeres pajtáson új kalapban járunk. Feltűnő ez azért, mert éppen nekünk nem szokott lenni jó, annál kevésbé új kalapunk.

Én, de különösen a laktársam nem ismeri a kalapban a „jó“ fogalmát. — Nem szokott lenni jó, csak rossz, rosszabb és legrosszabb kalapunk. Nem, mert, ha csongrádi bort iszunk, bizton a kalap tetején tánczolunk.

Hogy mikép jutottunk mi ehhez az új kalaphoz, annak a története hosszadalmas és bonyodalmas.

Boldogasszonyi búcsút ünnepeztük. Elhatároztuk a laktársal, hogy nem veszünk részt benne, nem, mert ismerjük a csongrádi bor hatását. Tudjuk, hogy míg a szentesi vinkótól a bicska nyilik az ember zsebében, addig a csongráditól bizton öl, raból vagy gyilkol az ember, vagy valami csinyt követ el.

De ember tervez, Isten végez.
Vendégek érkeztek a házba, nohát ettől annyira megrémültünk, hogy rögtön elhagytuk a házat, elmentünk a bucsúra.
A bucsún oly sokan voltak, hogy mi el nem fértünk köztük, de meg oly nagy por

4. oldal.

volt, hogy még ma is nyugom a maradékát, pedig azóta már a budapesti sugárút házaiból hasonló palotákat építettem a lenyelt porból.

Ily körülmények kényszerítettek bennünket, hogy a „Fiame“ belső falait megtekintsük. Bevettünk egy, két — meg tudj' Isten, — hány pohár sört. Így biztosítva mertük magunkat mutatni a vendégek előtt.

No bátorság oszt' nem hiányzott, bizonyítja az eléggé, hogy még udvaroltunk is a vendégeknek. No ennél nagyobb áldozat már azt hiszem nem kell még bucsúkor sem. El is határoztuk, hogy ha már ennyire vete-medtünk, ha már ennyire mártírok vagyunk, hát még a csongrádi bort is megízleljük.

Megkostoltuk, belemegedtünk. Ittunk, minden korty után nem felejtettem el a „hiszekegyisten“ ötödik, hatodik és többi szakaszait elszuttogni.

Nem használt semmit, csak megesezt rajtunk a fátum. Csak kiütött rajtunk a csongrádi bor hatása. Előbb egymás orra alá magyaráztunk, később mind tüzezebb-tüzezebb lett a vita.

Majd végre egymás fejéhez vertük az igazságot, mignem ököre kerültünk.

A pálcám a tanúja, meg a kedves komám kalapja, hogy a csongrádi bor megtette a hatását. Csak egy helyen lyukas az igaz a kalapja; de ez a lyuk... Ez a lyuk sok pohár csongrádinak az eredménye. Szegény komám bujában mit tehetett egyebet, mint hogy az én épségben maradt kalapomnak esett és ejtette rajta a még mai napig is látható folytonossági hiányt, a mely nálam keservebben esett, mert vasárnapi munkaszünet és csak egy kalapom lévén. egy napig nem is lehetett befoltozni.

Másnap vettük új kalapunkat emlékéül a bucsúnak, szenvedésünknek és régi kalapunknak.

Közgazdaság.

Csongrád, 1891. augusztus hó 29.

Gabona üzletünkben a kínálat folyton tart, s az árak a külföldi piacok lanyha irányzat jelzése által naponta alább szállanak.

Heti piacunkon élénk kínálat mellett kereskedőink tartzkodva vásároltak, mivel tartanak a további áreséstől.

Hetipiaczi árak a következők:

Buza mm, 10 frt.

Árpa mm. 5 frt. 20 kr.

Zab mm. 5 frt 50 kr.

Tengeri mm. 5 frt 60 kr.

Rozs mm. 9 frt.

Bab nagyszemű 7 frt.

Bab apró gömbölyű 7 frt 50 kr.

Árak 100 klgamonként.

A bor hamisításának kimutatása és a bortörvény.

(Folytatás.)

3. Festőanyagok. A vörös borok festésére vagy növényi eredetű festőanyagok, a minők az alkörmös, mályva, bodza, áfonya stb. vagy pedig az utóbbi évtizedekben fölfedezett anilin festőanyagok egész sorozata szolgál. Kiténő festőtehetségű szőlőfajokkal rendelkezünk ugyan, a melyek minden más festőanyag használatát feleslegessé teszik, de a növényi eredetű

festőanyagok, főleg az áfonya festőanyaga olyannyira megegyezik a szőlő festőanyagával, hogy eltiltására szükség nincs. A növényi eredetű festőanyagokat vörös borokban egész biztossággal nem lehet kimutatni. Egyetlenegy reakcióval sem rendelkezünk, a melynek révén a növényi eredetű idegen festőanyagot a szőlő festőanyaga mellett egészen biztosan fölismerhetnők.

Másként áll a dolog az anilinfestékeket illetőleg. Minthogy ezek magukban véve sem ártalmatlanok, de főleg, mert gyártásuknál fogva bennök esetleg mérges természetű tisztátalanságok is lehetnek, alkalmazásuk teljesen eltiltandó.

A leginkább alkalmazott festőanyag a fuchsin és a savfuchsin; ezek kimutatására biztos reakcióink vannak. A fuchsinra az ólomecset és anylalkohol vagy az étherpróba, a savfuchsinra pedig a barnakópróba teljesen megbízható eredményeket ad.

(Folyt. köv.)

VASUTI MENETREND.

Csongrádról indul — d. e. — —	10.—
K-Kis-Szállásra érkezik — — —	10 35
Félegyházára — — — — —	11.—
Szegedre ind. (sz. v.) — — — —	11 47
Szegedre érke — — — — —	1.14
Budapestre ind. (gy. v.) — — — —	11 47
Budapestre érke. — d. u. — — —	2.05
Csongrádról ind. — d. u. — — —	2 10
K-Kis-Szállásra érke. — — — —	2 48
Félegyházára — — — — —	3 13
Szegedre ind. (gy. v.) — — — —	3 46
Szegedre érke. — — — — —	4 44
Szegedre ind. (sz. v.) — — — —	4 53
Szegedre érke. — — — — —	6 43
Budapestre ind. (sz. v.) — — — —	5 02
Budapestre érke. — — — — —	8 40
Budapestről ind. (sz. v.) d. e. — —	7 45
Félegyházára érke. — — — — —	11 35
Csongrádra ind. — d. u. — — —	12 05
K-Kis-Szállásra érke. — — — —	12 35
Csongrádra — — — — —	1 08
Szegedről ind. (gy. v.) — — — —	10 47
Félegyházára érke. — — — — —	11 46
Csongrádra ind. — — — — —	12 05
Csongrádra érke. — — — — —	1 08
Budapestről ind. (sz. v.) d. u. — —	12 —
Félegyházára érke. — — — — —	4 39
Budapestről ind. (gy. v.) — — — —	1 25
Félegyházára érke. — — — — —	3 45
Csongrádra ind. — — — — —	5 10
K-Kis-Szállásra érke. — — — —	5 37
Csongrádra — — — — —	6 10
Szegedről ind. — sz. v. — — — —	3 15
Félegyházára érke. — — — — —	4 52
Csongrádra ind. — — — — —	5 10
K-Kis-Szállásra érke. — — — —	5 37
Csongrádra érke. — — — — —	6 10

Felelős szerkesztő: Éder János.
Kiadótulajdonos: Schwarcz Sándor.

637 k. i. 1891.

Hirdetmény.

Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a Csongrád-sövényházi ármentesítő társulat részére Csongrád község határában kisajátítandó területekre vonatkozó kisajátítási tervek megállapítása céljából szükséges tárgyalás a kiküldött bizottság által a folyó évi szeptember hó 14-ik s eset-

Csongrád, 1891. Nyomatott Schwarcz Sándor könyvnyomdájában.

leg következő napjának d. e. 9 órájakor Csongrád község közházánál ejtetik meg.

Miről az érdekelt felek oly felhívással értesítettnek, hogy a kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha a kitűzött tárgyalásra az érdekeltek közül senki sem jelenik is meg.

Kelt Szentesen, Csongrád vármegye közigazgatási bizottságának 1891. évi augusztus hó 11-én tartott üléséből.

Zsilinszky Mihály,

főispán a közig. bizottság elnöke.

2-3

3 nap alatt!

gyógyul a húgycsőtakár, bármily régi keletkezésű is az új módszerű szabadalmi eszközzel minden más költség nélkül.

MEGRENDELHETŐ

Dr. TÓTH

Budapest, IV. Deák-Ferenc-utca 3 sz.

Egy db. ára használati utasítással együtt 4, finomabb 5 frt

1-26

Rendkívül fontos talál-
mány gyengeség ellen!

FÉRFIAKNAK!

A cs. és kir. szab. **Potentator**-ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használt; még több évi gyengült vagy elvesztett erő is helyreállítatik (külsőleg észrevehetetlen, garantizált ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógymód) Híres tanárok elismerő nyilatkozatai legmelegebb orvosi ajánlások és az alaposan kigyógyultak ezenyi hálaíratok érdeke nélkül tanácsolják a cs. és kir. szab. **Potentator** alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás diszkrétcióval. Tartalom és származás felismerhetetlen. **Dr. Alt-mann Károly**, Wien, VII., Maria-hilfstrasse 70. sz. Fevilágosító rőpiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

1